

Анотація

Подану статтю присвячено формуванню особистісного ставлення учнів до проблеми рабства на уроках історії. В її змісті розкриваються дидактичні методи та засоби, методичні рекомендації та методичні розробки педагогів-новаторів щодо проблеми рабства.

Аннотація

Данная статья посвящена формированию личностного отношения учащихся к проблеме рабства на уроках истории. В ее содержании раскрываются дидактические методы и средства, методические рекомендации и методические разработки педагогов-новаторов, касающиеся проблемы рабства.

Подано до редакції 16.10.2008 р.

Рекомендовано до друку канд. пед. наук, доц. Акіншевою І.П.

□ 2008

Шевченко І.В.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМНО-КОМУНІКАТИВНОГО МЕТОДУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Постановка проблеми у загальному вигляді... У сучасній педагогічній і методичній літературі існує твердження, що дошкільний вік є найбільш сприятливим для навчання іноземної мови. Доцільності навчання іноземної мови дітей у ранньому віці присвячені дослідження багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених (Н.Агуова, В.Гінзберг, С.Гоздецька, С.Збандуто, Л.Надудварі, В.Плахотнік та ін.). На думку науковців, навчання іноземної мови в дошкільному віці повинно сприяти не тільки практичному оволодінню мовою, а й загальному їх розвитку: розвитку рідної мови, мислення, пам'яті, уваги

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... У вітчизняній педагогіці висловлюються різні точки зору щодо визначення оптимального віку для початку навчання дітей іноземної мови.

Так, на думку таких учених як Н.Імідадзе, В.Леопольд, В.Натальїні, А.Табуре-Келлер, іноземної мови дитину необхідно починати навчати з народження в колі сім'ї за відомим класичним принципом "одна особа – одна мова".

Науковці Я.Коменський, Л.Надудварі, Т.Полонська, З.Футерман, Т.Шкваріна вважають, що навчати дітей іноземної мови необхідно починати з 3-х років. Найбільш чутливим періодом мовленнєвого розвитку дитини науковець А.Богущ вважає вік від 3 до 5 років оскільки в цей період у дитини надзвичайно розвинене мовне чуття, чутливість до рідної мови [1].

О.Гвоздев висловлює думку, що вік дітей від 3 до 4 років є сприятливим для початку навчання іноземної мови тому, що вони в цьому віці спроможні розпізнати на слух неправильну вимову звуків у мовленні інших, безпомилково використовувати велику кількість поодиноких граматичних явищ і мова, якою вони опанували, "стає для них справді рідною" [4].

Фізіологи В.Пенфільд і Л.Робертс висловлюють думку, що в дошкільному віці діти легко оволодівають мовою природним шляхом як засобом пізнання довкілля, і тому дуже важливо "не пропустити час початку навчання дітей другої мови" [6].

Отже, дослідження педагогів і фізіологів підтверджують, що саме дошкільний вік є найбільш сприятливим для навчання дітей іноземної мови.

Враховуючи вікові особливості, існують різноманітні технології навчання дітей у ранньому віці другої мови. Так, А.Богущ і Є.Митецька висловлюють думку, що оскільки педагог є основним співрозмовником, який спонукає дітей до співбесіди, саме його участь у діалогічних іграх сприяє успішному засвоєнню другої мови. На їх думку, саме діалогічні ігри максимально спонукають до іншомовного мовлення [2, с.43].

З.Футерман вважає, що під час навчання дітей іноземної мови слід спиратись на рідну мову, як засіб семантизації і це, в свою чергу, сприяє засвоєнню іноземної лексики [8, с.48].

Цієї ж думки дотримується і Т.Полонська, зауважуючи, що педагог повинен орієнтуватись на мимовільне запам'ятовування дітьми навчального матеріалу [7].

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягала у доведенні доцільності використання елементів системно-комунікативного методу під час навчання англійської мови дітей старшого дошкільного віку, які не вміють читати і писати іноземною (англійською) мовою. Розроблений Р.Мартиною системно-комунікативний метод навчання англійської мови, базується на принципах системності, комунікативної спрямованості навчання, послідовності, доступності, неперервності навчання, поступового ускладнення навчального матеріалу, а головне, багаторазового повторення навчального матеріалу. Завдяки багаторазовому повторенню матеріалу "він переходить у довготривалу пам'ять, що гарантує його вільне використання в мовленні" [5, с.41]. Засвоєний таким чином матеріал, надовго залишається в пам'яті дитини і слугує міцною базою для їх навчання в початковій і середній школі.

Багаторазове повторення навчального матеріалу, як уже було сказано, створює умови для вільного його використання в мовленні, тобто є основою для підготовки дітей у дошкільному віці до комунікативної спрямованості навчання їх англійської мови.

Оскільки дошкільний вік, як указує науковець Д.Ельконін, "є періодом, у якому є найбільша чутливість до мовних явищ" і мовленнєвий апарат відрізняється надзвичайною гнучкістю, є можливість також уже в ранньому віці навчити дітей правильно промовляти англійські звуки [10]. У зв'язку з цим дуже важливо, щоб у педагога була бездоганна вимова, інакше перевчити дітей у шкільному віці промовляти правильно англійські звуки буде дуже важко.

Виклад основного матеріалу дослідження... Відомо, що основним видом діяльності в навчанні дітей дошкільного віку є гра, тому заняття з англійської мови педагог повинен проводити в ігровій формі. Під час гри у дітей активізується мислення, знімається напруга, розвивається увага, а головне, непримусово розвивається англійське мовлення. Вагома роль під час заняття-гри, звичайно, належить педагогу, який спонукає дітей до комунікативних дій [3]. Наведемо приклади занять з англійської мови для дітей 6-го року життя з теми "Продукти харчування" [9].

Заняття 1

Тема: "Продукти харчування"

Мета: ознайомити дітей з новими лексичними одиницями з теми "Продукти харчування": мед (honey), капуста (cabbage), зерно (corn), м'ясо (meat); пояснення правила вживання слова some.

Хід заняття:

1. Організаційний момент. Вихователь: Hello, children! I'm very glad to see you! (Привіт, діти! Мені дуже приємно вас бачити!)

2. Фонетична зарядка. Вихователь: Діти, пригадайте римівку, яку ми вивчили з вами на попередньому занятті. (Римівка: "I can hop" – says the hare. "I can jump" – says the hare. "I can run" – says the dog. "I can swim" – says the frog. "Я вмю стрибати на одній нозі" – говорить заєць. "Я вмю стрибати на двох ногах" – говорить ведмідь. "Я вмю бігати" – говорить собака. "Я вмю плавати" – говорить жаба. Діти хором повторюють римівку за вихователем, а потім кожна дитина розказує римівку, вихователь виправляє помилки.)

3. Основна частина. Вихователь: Сьогодні, діти, ми розпочинаємо нову тему, яка має назву "Продукти харчування". Ми вивчимо з вами як англійською мовою будуть слова: мед (honey), капуста (cabbage), зерно (corn), м'ясо (meat).

Вихователь демонструє малюнки, на яких зображені продукти харчування, пояснює промовляння кожного слова. Діти спочатку повторюють за вихователем хором, а потім вихователь просить кожну дитину промовити кожне слово окремо і виправляє помилки.

Вихователь: Діти, перед такими словами, як мед (honey), капуста (cabbage), зерно (corn), м'ясо (meat) необхідно вживати слово some. (Вихователь пояснює промовляння слова some. Діти спочатку повторюють за вихователем хором, а потім кожна дитина окремо, вихователь виправляє помилки). Слово some в англійській мові означає "невелика кількість, трохи". Тому, доречно говорити: some honey – трохи меду; some cabbage – трохи капусти; some corn – трохи зерна; some meat – трохи м'яса. (Вихователь промовляє словосполучення. Діти спочатку повторюють хором, а потім кожна дитина промовляє словосполучення окремо. Вихователь виправляє помилки.)

4. Фізкультхвилинка. Вихователь: Children, are you tired? Діти, ви стомилися? Давайте виконаємо команди. (Діти підіймаються зі стільців і виконують команди, що пов'язані з попередньо вивченими темами: Run! (Бігати!) Hop! (Стрибати на одній нозі!) Swim! (Плавати!) Jump! (Стрибати на двох ногах) Fly! (Літати!)

5. Гра "У крамниці". Вихователь: Діти, давайте пограємо у гру "У крамниці". Спочатку я буду покупцем і буду просити продавця дати мені продукти харчування. Для того, щоб попросити будь-які продукти, необхідно використовувати такі слова, як "give me", які перекладаються як "дай мені". (Вихователь промовляє слова. Діти спочатку повторюють хором, а потім кожна дитина промовляє окремо. Вихователь виправляє помилки. Вихователь розкладає на столі малюнки з зображенням меду, капусти, зерна, м'яса і просить дитину-продавця дати йому певні продукти харчування, вживаючи такі речення: Give me some honey – дай мені трохи меду. Give me some cabbage – дай мені трохи капусти. Give me some corn – дай мені трохи капусти. Give me some meat – дай мені трохи м'яса. Потім роль покупця вихователь по черзі пропонує виконати дітям. Вихователь виправляє помилки, яких діти припускаються під час промовляння речень.)

6. Завершення заняття. Вихователь: Діти, які ми з вами вивчили сьогодні слова? (Діти відповідають: honey (мед), cabbage (капуста), corn (зерно), meat (м'ясо).) Яке слово ми з вами сьогодні вивчили, яке має значення "невелика кількість, трохи"? (Діти відповідають: some.) А які слова необхідно вжити, якщо вам, діти, необхідно щось попросити? (Діти відповідають: give me.) Ви сьогодні дуже гарно попрацювали на занятті. I wish you all the best! Good bye! (Я зичу вам усього найкращого! До побачення!)

Заняття 2

Тема: "Продукти харчування"

Мета: закріпити знання дітьми лексичних одиниць з тем „Продукти харчування” та закріпити назви тварин; вивчити пісню "Give me some honey" (Дай мені трохи меду).

Хід заняття:

1. Організаційний момент. Вихователь: Hello, children! I'm very glad to see you! (Привіт, діти! Мені дуже приємно вас бачити!)

2. Фонетична зарядка. Вихователь: Пригадайте римівку, яку ми вивчили з вами на попередніх заняттях. (Римівка: I can see a cat. I can see a bat. I can see a house. I can see a mouse. Я бачу кішку. Я бачу кажана. Я бачу будинок. Я бачу мишу. Для того, щоб допомогти дітям, вихователь промовляє початок речення I can see... і по черзі показує малюнки кішки, кажана, будинку і миші. Діти хором завершують фразу, промовляючи англійською мовою слова. Потім окремо кожна дитина, використовуючи малюнки, розкаже римівку, вихователь виправляє помилки.)

3. Основна частина. Вихователь: Сьогодні, діти, ми продовжуємо розглядати тему "Продукти харчування" і вивчимо пісню, яка має назву „Give me some honey” (Дай мені трохи меду). (Вихователь демонструє пари малюнків: ведмідь – мед; заєць – капуста; півник – зерно; собака – м'ясо і говорить слова пісні, показує відповідні малюнки. Наприклад: Give me some honey – показує малюнок з медом – says the bear – показує малюнок з ведмедем; Give me some cabbage – показує малюнок з капустою – says the hear – показує малюнок зайця; Give me some corn – показує малюнок з зображенням зерна – says the cock – говорить півник; Give me some meat – показує малюнок з зображенням м'яса – says the dog – говорить собака. Слова повторюються з дітьми хором декілька разів. Потім кожна дитина показує малюнки і промовляє слова. Вихователь виправляє помилки, яких припускаються діти. Потім вихователь включає магнітофонний запис пісні і діти співають пісню хором два рази з виконавцем, а потім 2 рази самостійно.)

4. Фізкультхвилинка. Вихователь: Children, are you tired? Діти, ви стомилися? Давайте виконаємо команди. (Діти підіймаються зі стільців і виконують команди, що пов'язані з темою „Продукти харчування”: Eat cabbage! (Їж капусту!) Eat honey! (Їж мед!) Drink coffee! (Пий каву!) Take sweets! (Візьми цукерки!))

5. Гра "Зіпсований телефон". Вихователь: Children, let's play a game! (Діти, давайте пограємо у гру!). Гра називається "Зіпсований телефон". Тільки сьогодні ви будете пошепки передавати один одному на вухо слова пісні "Give me some honey" (Дай мені трохи меду). (Під час гри діти закріплюють слова пісні "Give me some honey" (Дай мені трохи меду), передаючи їх пошепки один одному на вухо.)

6. Завершення заняття. Вихователь: Діти, яку нову пісню ми з вами вивчили на занятті? (Діти відповідають: "Give me some honey" (Дай мені трохи меду).) А в яку гру ми з вами сьогодні грали? (Діти відповідають: "Зіпсований телефон".) Дякую! Ви дуже гарно сьогодні попрацювали на занятті! I wish you all the best! Good-bye! (Бажаю вам усього найкращого! До побачення!)

Висновки... Отже, дошкільний вік є найбільш сприятливим для навчання дітей іноземної (англійської) мови і створює міцну базу для їх навчання в початковій і середній школі. Використання елементів системно-комунікативного методу навчання англійської мови, що передбачає багаторазове повторення навчального матеріалу, створює умови для вільного його використання в мовленні, а саме, для комунікативної спрямованості навчання англійської мови дітей у дошкільному віці.

Література

1. Богуш А.М. Методика навчання української мови в дошкільних закладах. – К.: Вища школа, 1993. – 327с.
2. Богуш А.М. Методика обучения русскому языку в дошкольных учреждениях. – К.:Вища шк., 1990. – 220с.
3. Будак С.В. Формування готовності студентів до іншомовної діяльності з дошкільниками. Монографія зі спец практикумом у двох книгах – К.: Видавничий Дім "Слово", 2008. – 208с.
4. Гвоздєв О.М. Як діти дошкільного віку спостерігають явища мови // Дошкільна лінгводидактика: Хрестоматія у 2 ч. Упорядник Богуш А.М. – К.: Вища шк., 1999, – Частина 2. – С.166-175.
5. Мартынова Р.Ю. Гитис А.А. Развитие диалога культур на основе системно-коммуникативного метода обучения иностранным языкам //Обучение иностранным языкам в учебных заведениях Украины. Сборник статей. – Выпуск 1. – Одесса, 1998. – 86с.
6. Пенфильд В., Робертс Л. Речь и мозговые механизмы. – Л.: Медицина, 1964. – 264с.
7. Полонская Т.К. Обучение иностранному языку для детей пятилетнего возраста в условиях детского сада (на материалах английского языка). Дис.канд.пед. наук. – К., 1993. – 189с.
8. Футерман З.Я. Иностранный язык в детском саду. – К., 1984. – 143с.
9. Шишкова И.А., Вербовская М.Е. Английский для малышей: Учебник. – М.: ЗАО "РОСМЭН-ПРЭСС", 2006, 2006. – 94с.
10. Эльконин Д.Б. Развитие речи в дошкольном возрасте. – М., АПН, 1958. – 182с.

Анотація

У статті автор розглядає питання використання елементів системно-комунікативного методу навчання дітей старшого дошкільного віку англійської мови, наводить приклади занять з англійської мови на засвоєння і закріплення дітьми лексичного матеріалу.

Аннотация

В статье автор рассматривает вопрос использования элементов системно-коммуникативного метода обучения детей старшего дошкольного возраста английскому языку, приводит примеры занятий английского языка на усвоение и закрепление детьми лексического материала.

Подано до редакції 16.12.2008 р.